

gøres for at hjælpe Smaakaarsfolk og dem, der er mindre velstillede, med Hensyn til Laan i faste Ejendomme, naar vi i sin Tid har hjulpet de mere velstillede dertil, men paa den anden Side maa Begunstigelsen ikke, naar Retfærdighed skal ske Fyldest, udstrækkes til at komme helt forkerte Mænd til gode. Jeg føjede til den Gang: „Men jeg skal dog vedføje, hvad ogsaa den sidste Taler kom ind paa, at jeg ingenlunde vil henlede Tanken paa eller stille noget som helst Krav om her at gaa ned til 6,000 Kr., men tværtimod er det min Mening, selvfølgelig, at man skal blive staaende ved de 8,000 Kr. Men naar det ene skal passe ind i det andet? — det beder jeg Tilhørerne lægge Mærke til —, kan man godt, om det skulde være, gaa op til 12,000 Kr. for de jordejende Huses Vedkommende og blive staaende ved de 8,000 Kr. for de jordløse Huses uden at forrykke Forholdet.” Det var min Overbevisning den Gang.

Jeg antydede da, at jeg kunde tænke mig at stille et Forslag, der gik ud paa, at Forhøjelsen til 10,000 Kr. kun skulde gælde Ejendomme, der havde Jordtiliggende af 1 Td. Land. Det er, som De ser, i Kærnen det samme, som jeg har tilladt mig at stille Ændringsforslag om her. Den daværende Indenrigsminister bad mig under en Samtale mellem første og anden Behandling at undlade at stille Ændringsforslag, og jeg undlod det, men jeg gjorde da opmærksom paa, hvad jeg ogsaa her har nævnt, at naar Retfærdighed skulde ske Fyldest, burde en saadan Bestemmelse være vedtaget den Gang. Det er ret mærkeligt, at netop de 8,000 Kr., som jeg den Gang foreslog som en naturlig Grænse, paa en anden Maade er kommet frem i den Tale, som det ærede Medlem fra Skjolddelev (Johannes Pedersen) holdt ved første Behandling af dette Lovforslag. Han udtalte sig blandt andet saaledes: „Vi har i Kreditforeningernes Ledelse, allerede den Gang vi fik Loven forandret“ — det var i 1908 — „saaledes, at Vurderingsgrænsen sættes op fra 8,000 Kr. til 10,000 Kr., været klare over, at der kunde være Grund til at mene, at der nu ikke var Anledning for Staten til at blive ved med at refundere Taksationsomkostningerne, idet man jo ikke kan sige, at de Medlemmer af Kreditforeningerne er uformuende, som ejer Ejendomme til en Vurderingssum af 8 à 10,000 Kr.«. Det er den samme Opfattelse, som jeg har. Og det er i Erkendelse af dette, at man nu fra alle Sider er enig om, at Taksations-

omkostningerne kun godtgøres dem, der har Ejendomme paa indtil 8,000 Kr.

Nu skal jeg ingenlunde derfor hævde, at vi skulde gaa ned dertil, og at mit Forslag skulde gaa baglæns, da vi jo har vedtaget de 10,000 Kr. for den Slags Ejendomme, men jeg foreslaar, at man ikke gaar højere for den Slags Ejendomme. Og jeg gør opmærksom paa, som jeg nævnte før, at Vurderingsgrænsen stod i 1893, da Grundejerkreditforeningen oprettedes, ved 6,000 Kr., senere er den kommet op til 8,000 Kr. og 10,000 Kr., og nu foreslaas den sat op til 12,000 Kr. Alle, der har fulgt med, ved, at den Gang var Stillingen paa Øerne saaledes, at der kunde alle faa Laan i de bestaaende Kreditforeninger; men i Jylland var den Ejendommelighed fremtraadt, at der var en hel Række af, hvad vi med et enkelt Ord kalder Stationsbyer, som man ikke havde tænkt paa, og hvor Beboerne derfor ikke kunde faa Laan, idet der, naar de vedkommende kom til Landkreditforeningerne blev sagt, at de var ikke Landboere, og naar de kom til Købstadkreditforeningerne, blev sagt, at de ikke var Købstadfolk. Saaledes var de udelukkede fra at faa Laan i faste Ejendomme. Det erkendtes selvfølgelig fra alle Sider, at det var en Uret, at der skulde staa et saadant ret betydeligt Antal Grundejere i Landet — et Tal tilmed, som var stærkt voksende, fordi Stationsbyerne var i stærk Udvikling —, der ikke havde lige Vilkaar med de andre, med Hensyn til Adgang til at faa Laan paa længere Afbetaling. Der blev gjort flere Forsøg, særlig i de største Stationsbyer, paa at faa Adgang til Laan i Købstadkreditforeningerne, hvor de mente, de nærmest hørte hjemme, men Købstadkreditforeningerne stillede sig uvilligt dertil, og som vi ved, endte det hele med, at vi fik oprettet Grundejerkreditforeningen. Men altsaa, paa det Tidspunkt, da man oprettede den, skete det under den Forudsætning, at Laanene i den Slags Ejendomme laa under 6,000 Kr. Det var dem, den var oprettet for, og det var den eneste Kreditforening, hvor de paa det Tidspunkt kunde faa Laan. Nu er man altsaa gaaet op til 10,000 Kr. og vil gaa op til 12,000 Kr. Tidligere var Laaneomraadet, om jeg saa maa sige, nede under 6,000 Kr.; der kunde Grundejerkreditforeningen og ogsaa Husmandskreditforeningerne yde Laan. Men hvis nogen den Gang havde foreslaaet, at man skulde gaa op til 10,000 Kr. eller 12,000 Kr., havde ingen i den lovgivende Forsamling dristet sig til at vedtage en